

Wspólna organizacja rynku cukru

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie przyszłej reformy wspólnej organizacji rynku cukru

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/2001 z dnia 19 czerwca 2001 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru¹,
- uwzględniając komunikaty Komisji skierowane do Rady i Parlamentu Europejskiego w celu opracowania zrównoważonego modelu rolnictwa dla Europy, a w szczególności przeprowadzenia reformy sektora cukru (COM(2003)0554² i COM(2004)0499),
- uwzględniając analizy oddziaływania dotyczące wariantów reformy przewidywanych w odniesieniu do systemu wspólnotowego dotyczącego cukru (SEC(2003)1022),
- uwzględniając negocjacje z państwami AKP, o których mowa w Protokóle nr 3 w sprawie cukru załącznika do V porozumienia w sprawie partnerstwa AKP-WE³, specjalny kontyngent taryfowy na rzecz Indii, o którym mowa w decyzji Rady 2001/870/WE z dnia 3 grudnia 2001⁴ w sprawie zawarcia porozumień w formie wymiany listów pomiędzy Wspólnotą Europejską i Republiką Indii, rozporządzenie (WE) nr 2501/2001⁵ w sprawie wspólnotowego uogólnionego systemu preferencji taryfowych oraz rozporządzenie (WE) 416/2001⁶ w sprawie rozszerzenia bezcłowego dostępu bez ograniczeń ilościowych na produkty pochodzące z krajów najsłabiej rozwiniętych (LDC),
- uwzględniając rezolucje Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE w sprawie cukru z dnia 1 listopada 2001 r.⁷ i z dnia 21 marca 2002 r.⁸,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2000 z dnia 18 września 2000 r. wprowadzające nadzwyczajne środki handlowe dla krajów i terytoriów uczestniczących lub powiązanych z procesem stabilizacji i stowarzyszenia Unii Europejskiej⁹,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2563/2000 z dnia 20 listopada 2000 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2007/2000 poprzez rozszerzenie na byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii i Federalną Republikę Jugosławii nadzwyczajnych środków handlowych dla krajów i terytoriów uczestniczących lub powiązanych z

¹ Dz.U. L 178 z 30.6.01, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 39/2004 (Dz.U. L 6 z 10.1.2004, str. 16).

² Dz.U. C 96 z 21.4.2004, str. 17.

³ Dz.U. L 195 z 1.8.2000, str. 46.

⁴ Dz.U. L 325 z 8.12.2001, str. 21.

⁵ Dz.U. L 346 z 31.12.2001, str. 1.

⁶ Dz.U. L 60 z 1.3.2001, str. 43.

⁷ Dz.U. C 78 z 2.4.2002, str. 79.

⁸ Dz.U. C 231 z 27.9.2002, str. 49

⁹ Dz.U. L 240 z 23.9.2000, str. 1.

procesem stabilizacji i stowarzyszenia Unii Europejskiej¹,

- uwzględniając reformę Uogólnionego Systemu Preferencji proponowaną przez Komisję (COM(2004)0461² i COM(2004)0699³),
 - uwzględniając art. 299 ust. 2 TWE,
 - uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zobowiązania podjęte przez Unię Europejską w ramach Rundy z Doha wymagają obniżenia ceł oraz ograniczenia środków wsparcia produkcji i eksportu; że w wyniku tych zobowiązań oraz konieczności unowocześnienia całego sektora i uczynienia go bardziej konkurencyjnym konieczne jest przeprowadzenie reformy wspólnej organizacji rynku cukru;
- B. mając na uwadze, że wynik odwołania się od decyzji panelu WTO wpłynie na poziom obniżenia kwot, czyniąc niezbędnym rozważenie przyszłości cukru C;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z umowami preferencyjnymi z państwami AKP i Indiami, Unia Europejska zobowiązała się importować stałą ilość cukru pochodzącego z tych krajów po gwarantowanej cenie;
- D. mając na uwadze, że inicjatywa „wszystko oprócz broni”, jeżeli zostanie zastosowana w niezmienionej postaci, wywoła masowy napływ cukru na rynek europejski, w szczególności poprzez nielegalny handel trójstronny, który polega na ponownym eksporcie do Europy cukru zakupionego wcześniej po cenie stosowanej na rynku światowym; że wykrycie takiej operacji jest praktycznie niemożliwe, zaś tego typu import stanowi zagrożenie dla spójności i równowagi wspólnej organizacji rynku, a takie nadużycie jest równocześnie szkodliwe dla europejskich podatników;
- E. mając na uwadze, że inicjatywa „wszystko oprócz broni”, pomimo szczytnych celów, nie stanowi gwarancji rozwoju gospodarczego i społecznego LDC, gdyż przewidywany wzrost handlu trójstronnego przyniesie korzyści tylko tym państwom trzecim, które już są konkurencyjne; że w odniesieniu do cukru jest ona złudna z ekonomicznego punktu widzenia, gdyż w przyszłości każdy wzrost eksportu cukru z LDC do Europy wywoła spadek ceny europejskiej, co jest sprzeczne z interesami LDC;
- F. mając na uwadze, że w konsekwencji LDC potrzebują nowych uregulowań w zakresie inicjatywy „wszystko oprócz broni” i że ponadto wieloletni system ogólnych preferencji taryfowych wygasa w dniu 31 grudnia 2005 r.;
- G. mając na uwadze, że rozporządzenia (WE) nr 2007/2000 oraz nr 2563/2000, które zapewniły państwom zachodnich Bałkanów swobodny i nieograniczony dostęp do rynku cukru Unii Europejskiej, spowodowały niebywały wzrost importu cukru z tych państw, w szczególności poprzez nielegalny handel trójstronny, który polega na ponownym eksporcie do Europy cukru zakupionego uprzednio po cenie stosowanej na rynku światowym;

¹ Dz.U. L 295 z 23.11.2000, str. 1.

² Dz.U. C 242 z 29.9.2004, str. 8.

³ Dz.U. C 52 z 2.3.2005, str. 47.

- H. mając na uwadze, że w perspektywie możliwości przyszłego przystąpienia państw zachodnich Bałkanów do UE stwarzanie gospodarczo niewykonalnej nadmiernej zdolności produkcyjnej cukru, poprzez stymulowanie jej preferencyjnym traktowaniem, nie byłoby pożądane ani rozsądne;
- I. mając na uwadze, że jednym z celów WPR jest promowanie wielofunkcyjnego charakteru rolnictwa w Unii i że powinna ona przyczyniać się do zapewnienia rolnikom godziwego poziomu życia, zgodnie z tym, co stanowią Konstytucja dla Europy i Strategia Lizbońska; że w Strategii Lizbońskiej położono nacisk na poprawę zatrudnienia w ujęciu ilościowym i jakościowym oraz na wzrost spójności społecznej; uważając, zgodnie z rezolucjami Rady Europejskiej w Luksemburgu (12-13 grudnia 1997 r.) i w Berlinie (24-25 marca 1999 r.), że rolnictwo musi pozostać działalnością na skalę europejską, włączając także regiony mniej uprzywilejowane;
- J. podkreśla wagę rezolucji Rady Europejskiej w Brukseli (24-25 października 2002 r.), która stwierdza, iż reformy muszą być przeprowadzane z należyтым uwzględnieniem specyficznych problemów regionów mniej uprzywilejowanych; mając na uwadze, że należy równocześnie włożyć wysiłek w utrzymanie konkurencyjności produkcji europejskiej;
- K. mając na uwadze, że żądania producentów żyjących w najmniej uprzywilejowanych regionach UE muszą być spełnione – do czego wezwano w konkluzjach Rady Europejskiej w Brukseli;
- L. mając na uwadze, że reforma wspólnej organizacji rynku cukru służy zapewnieniu ustalenia cen na poziomie, który zapewni odpowiedni dochód zarówno producentom wspólnotowym, jak i dostawcom mającym swoje siedziby w krajach AKP oraz w LDC;
- M. mając na uwadze, że ogólny kierunek komunikatów Komisji może zachwiać równowagą istniejącą w sektorze cukru i zaszkodzić producentom wspólnotowym, jak i dostawcom z LDC i producentom z AKP oraz grozi wyeliminowaniem uprawy buraka, przemysłu cukrowego i związanych z nimi sektorów działalności gospodarczej w wielu regionach Unii Europejskiej;
- N. mające na uwadze, że spadek cen i obniżenie kwot przewidziane przez Komisję doprowadzą do gwałtowne obniżenie dochodów podmiotów sektora cukrowego, w tym hodowców buraka cukrowego, nie przyniosą prawdopodobnie rzeczywistej korzyści konsumentom, co potwierdziły poprzednie reformy, przy których obniżka cen surowców nie doprowadziła do obniżenia cen towarów konsumpcyjnych;
- O. mając na uwadze, że trzcina cukrowa posiada dominujące znaczenie społeczno-ekonomiczne w niektórych regionach peryferyjnych; że odgrywa niezastąpioną rolę w dochodach rolników w tych regionach, które wykazują stałe i konkretne dysfunkcje strukturalne, uznane w Traktatach;
- P. mając na uwadze, że rosnąca produkcja cukru w niektórych krajach wiodących w produkcji trzciny cukrowej ma poważny wpływ na środowisko, np. poprzez niszczenie lasów deszczowych, erozję gleby i eksploatację surowców naturalnych, wody, gleby itd.;

Wewnętrzny aspekt reformy

1. wskazuje, iż podmioty sektora cukru potrzebują odpowiedniej przewidywalności, jeśli mają dokonywać niezbędnych inwestycji celem osiągnięcia większej konkurencyjności; uważa zatem za konieczne wyjaśnienie przez Komisję jej zamiarów na okres po 2008 r.; sugeruje, aby reforma wspólnej organizacji rynku nie ulegała zmianom do końca 2012 r.;
2. wyraża zadowolenie z przeprowadzenia przez Komisję analizy ogólnego wpływu różnych wariantów reformy; lecz żałuje, że dokument ten nie porusza kwestii szczegółowych konsekwencji projektu reformy w różnych Państwach Członkowskich i w różnych regionach produkcji cukru, szczególnie w kontekście zatrudnienia w sektorze;
3. wnosi o jak najszybsze przeprowadzenie przez Komisję szczegółowej analizy oddziaływania w celu zbadania skutków społeczno-ekonomicznych tych reform, zarówno dla producentów buraków cukrowych, jak i dla pracowników sektora oraz ich wpływ na opuszczanie niektórych regionów rolniczych w UE; wzywa Komisję do rozszerzenia jej analizy oddziaływania na prawdopodobny wpływ reformy na rynek zbóż;
4. zauważa, że obniżka cen cukru zaproponowana przez Komisję wykracza poza poziom niezbędny dla dostosowania się do zasad WTO; w konsekwencji domaga się, aby wspomniana obniżka została ograniczona do niezbędnego minimum celem osiągnięcia i utrzymania stałej, wydajnej i silnej produkcji cukru w UE, zgodnie z zasadami WTO; uważa, że podobną zasadę należy zastosować w odniesieniu do obniżki kwot; uważa, że połączony skutek obniżki cen i kwot podaje w wątpliwość rentowność sektora zarówno w regionach najsłabszych, jak i regionach najbardziej konkurencyjnych;
5. odrzuca propozycję Komisji dotyczącą podwyższenia kwot izoglukozy, gdyż spowodowałoby to konieczność dalszej redukcji kwot cukru;
6. uważa, że obecny system cen referencyjnych zaproponowany przez Komisję jest niepewny i nie zagwarantuje osiągnięcia stabilności rynku; dlatego proponuje, aby obecny system wspierania cen został zachowany jako sieć bezpieczeństwa, mająca zapobiegać znacznym zachwianiom równowagi na rynku cukru;
7. ubolewa, że kwestia własności kwot nie została dotąd prawnie rozstrzygnięta i zwraca się do Komisji o ustalenie, że kwoty są własnością indywidualnych plantatorów buraków i trzciny cukrowej;
8. uważa, że system transferu kwot proponowany przez Komisję nie spełnia wymogów konkurencyjności, zatrudnienia i wspólnotowej solidarności; nie akceptuje tego systemu, gdyż zagraża on najsłabszym, zwłaszcza poprzez przenoszenie miejsc pracy i niedopuszczalną delokalizację działalności produkcyjnej;
9. zwraca się do Komisji o rozważenie możliwości utworzenia określonego funduszu, zarządzanego przez Unię Europejską, który umożliwiłby chętnym opuszczenie systemu na godziwych warunkach, przez dobrowolną sprzedaż kwot Unii Europejskiej po cenie preferencyjnej, stopniowo obniżanej, w ograniczonym terminie, po upływie którego kwoty te zostałyby natychmiast zniesione; proponuje system finansowania neutralny budżetowo, odwołujący się do podmiotów działających w branży i do rynku;
10. uważa, że kwoty stanowią właściwy instrument służący normalnej ewolucji produkcji w całej przestrzeni wspólnotowej i że należy je wykorzystywać do tego celu; proponuje, by w projekcie legislacyjnym zawrzeć pojęcie minimalnej kwoty produkcji, która byłaby

zachowywana w Państwie Członkowskim;

11. zwraca się do Komisji o wycofanie propozycji umożliwiającej transfer kwot pomiędzy Państwami Członkowskimi;
12. podkreśla, że nowe Państwa Członkowskie przystąpiły do Unii Europejskiej na podstawie zobowiązań, których wypełnienie wymagało konsekwentnego wysiłku; proponuje, aby Komisja rozważyła wariant umożliwiający tym Państwom uniknięcie nadmiernych trudności wynikających ze zmniejszenia kwot; w tym kontekście zwraca uwagę na istotne różnice w sposobie ustalania kwot B dla nowych Państw Członkowskich; z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, aby przyznać pełne odszkodowanie producentom buraków cukrowych w nowych Państwach Członkowskich;
13. podkreśla, że reforma powinna być zgodna z zasadami WTO, a równocześnie zapewniać równowagę na wspólnotowym rynku cukru, utrzymanie produkcji i ochronę poziomu życia rolników;
14. uważa, że oczekiwane cięcia lub zniesienie dopłat eksportowych nie mogą prowadzić do oszczędności w środkach wspólnotowego budżetu, ale powinny być korzystne dla sektora, tak by pozwalały na lepszą rekompensatę za straty w dochodach rolników lub na podjęcie innych działań w celu osiągnięcia równowagi rynkowej;
15. zwraca się do Komisji o uwzględnienie wyników panelu WTO przy opracowaniu projektu legislacyjnego; pragnie, by dokument ten proponował rozwiązania dotyczące przyszłości cukru C; tytułem przykładu, zwraca się do Komisji o pilną pracę nad rozwojem alternatywnych możliwości wykorzystania cukru, celem zaoferowania nowych perspektyw zbytu produkcji wspólnotowej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości otwieranych przez rozwój biopaliw; ponadto wzywa Komisję do zajęcia się aspektami ekonomicznymi i ekologicznymi ewentualnego wykorzystywania cukru jako biopaliwa;
16. wzywa do stosowania przy produkcji cukru – zarówno jako żywności, jak i paliwa – norm społeczno-ekologicznych, w tym co najmniej zasad ustanawiających wzajemne poszanowanie norm środowiskowych, a także do częstszego stosowania płodozmianu, co umożliwi rolnikom przyczynianie się do poprawy jakości gleby, celem zapewnienia wielofunkcyjnego charakteru rolnictwa w zakresie produkcji cukru;
17. jest zdania, że rekompensaty za przewidywalne straty w dochodach nie są wystarczające; proponuje, by w przypadku ograniczonej obniżki cen, jak nadmieniono w punkcie 4., pule początkowo przewidziane przez Komisję zostały utrzymane i przyznawane w szczególności plantatorom i producentom buraków, tak by otrzymali oni jak najbardziej zadowalającą rekompensatę; ponadto zwraca się do Komisji, by przy obliczaniu rekompensat za obniżkę cen uwzględniała najniższe ceny obowiązujące w państwach, w których takie obniżki zostały zastosowane;
18. pragnie, by część funduszu, o którym mowa w punkcie 8., lub dowolny inny określony fundusz, zostały przeznaczone na wynagrodzenia dla rolników w ramach rekompensaty za utratę przysługujących im uprawnień związanych z dostawami oraz w celu udzielenia im pomocy w podjęciu innej działalności; jednocześnie domaga się podjęcia, z tytułu zabezpieczenia społecznego, działań na rzecz pracowników dotkniętych zamykaniem przedsiębiorstw cukrowniczych;

19. pochwała zaangażowanie Komisji na rzecz specjalnego traktowania regionów ultraperyferyjnych; ubolewa jednak nad zniesieniem pomocy w zbycie; zwraca się o przywrócenie tego mechanizmu i całkowitą rekompensatę strat w dochodach, celem rzeczywistego uwzględnienia konkretnych trudnień właściwych dla regionów ultraperyferyjnych;
20. wyraża nadzieję, iż Komisja podda należytej ocenie sytuację produkcji na nieuprzywilejowanych obszarach Unii Europejskiej i określi działania niezbędne, by uniknąć zaprzestania produkcji buraków cukrowych na tych obszarach w następstwie reformy;
21. wzywa Komisję i Państwa Członkowskie do dokładnego monitorowania społecznych konsekwencji możliwego zamknięcia fabryk w rezultacie przyszłej reformy regulacji dotyczących cukru oraz do przedsięwzięcia odpowiednich działań, jeśli programy społeczne nie okażą się satysfakcjonujące;

Zewnętrzny aspekt reformy

22. przypomina, że zdolność Unii do zarządzania podażą cukru na jej rynku odgrywa zasadniczą rolę dla równowagi i trwałości wspólnej organizacji rynku cukru;
23. nalega, by Komisja rozpatrzyła wnioski krajów AKP i LDC i zastanowiła się nad sposobem uregulowania inicjatywy EBA, który pozwoliłby Unii Europejskiej na zachowanie zdolności zarządzania podażą i na uniknięcie wymuszonych wahań produkcji wspólnotowej w ramach nowej wspólnej organizacji rynku; proponuje, by w ramach tego rozwiązania wdrożyć instrumenty kontroli ilościowej dla systemu kwot importowych, które mogłyby być co pewien czas rewaloryzowane w zależności od rzeczywistego wpływu inicjatywy EBA na rozwój tych krajów, zwłaszcza pod względem lokalnego zatrudnienia i produkcji; proponuje, by te kwoty zostały rozdysponowane na poziomie, który pozwoli na późniejszą produkcję innych artykułów przeznaczonych do zaopatrzenia danego kraju w żywność;
24. wzywa do tego, by projekt legislacyjny Komisji uniemożliwiał wszelki eksport cukru z krajów trzecich do Unii Europejskiej, realizowany w ramach handlu trójstronnego za pośrednictwem LDC;
25. pragnie, by produkcja cukru importowanego odpowiadała tym samym normom społeczno-ekologicznym, co produkcja cukru w UE; w przypadku, gdyby kraje będące dostawcami nie spełniły tych norm, proponuje nałożenie na importowany cukier podatku, który posłuży do utworzenia nowego funduszu UE przeznaczonego na promowanie rolnictwa przyjaznego ludziom i środowisku w krajach rozwijających się, będących dostawcami cukru;
26. wzywa Komisję do niezwłocznego ustanowienia dla krajów Zachodnich Bałkanów kwot obliczonych na podstawie właściwie sporządzonych danych historycznych, tak by kwoty te nie przekraczały salda netto krajowej produkcji i zużycia, a w konsekwencji nie pozwalały na ponowne wyeksportowanie cukru do UE;
27. wzywa Komisję do doskonalenia systemów kontroli mających zapewniać przestrzeganie reguł pochodzenia, w szczególności z uwagi na fakt, iż poszerzenie dostępu do rynku europejskiego na mocy inicjatywy „wszystko oprócz broni” grozi powstaniem różnicy

cen, mogącej sprzyjać nielegalnym praktykom;

28. wzywa Komisję do jak najszybszego zaproponowania odpowiednich uzupełniających środków mających pomóc krajom AKP, silnie uzależnionym od eksportu cukru do UE, dla wzmocnienia ich konkurencyjności oraz zwiększenia zdolności różnicowania ich bazy gospodarczej;
29. zwraca się do Komisji o czuwanie, by stanowisko Unii Europejskiej w negocjacjach toczących się w ramach WTO zawierało obecną reformę, tak aby przyszłe zobowiązania wielostronne nie wymagały nowej reformy, wskutek której producenci ucierpieliby po raz drugi;
30. nalega, by Komisja uwzględniła skutki reformy, w szczególności w Brazylii, gdzie produkcja i przetwórstwo cukru jest w rękach niewielkiej liczby osób, ze szkodą dla licznych pracowników plantacji i fabryk; uważa, że UE ma moralny obowiązek czuwania, by jej reformy nie sprzyjały nie zrównoważonemu modelowi latyfundialnemu produkcji cukrowniczej, panującemu w Brazylii;
31. wzywa Komisję do połączenia reformy wspólnej europejskiej organizacji rynku cukru z podobnymi reformami organizacji rynku cukru prowadzonymi w innych krajach, szczególnie w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
32. wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań celem zawarcia, w ramach WTO, porozumień międzynarodowych dotyczących kontroli produkcji oraz cen cukru;

o

o o

33. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom Państw Członkowskich UE i rządów i parlamentom państw AKP i LDC.